בוד א מיי׳ פ״ז מהל׳

ברכות [הל' טו] [עי' בהג' מיי' שם ס"ק

נוטי בהג' מיי שם ס"ק [עי בהג' מיי שם ס"ק ס] ופכ"ט מהלי שבת

הלכה יו סמג עשין כט

וסי׳ ערב ס״ט ווסי׳ רפט

מ"בו וסי׳ כלו ס"ב:

ב [טוש"ע א"ח סי' קפנ

ס"ב]: בזה ג מיי' פכ"ט מהל'

שבת הלכה ז טוש״ע א״ח סי׳ קל סעיף ג וסי׳ א״ח סי׳ קל סעיף ג וסי׳

:רעא סעיף יג

א) ולעיל קה: קו:ן, ל) [נפיל קו.], ג) ס"א מרימר, ד) [עי' חוס' ב"ב ז: ד"ה מר ינוקא], ד) ס"א רבין, ו) [לעיל קה: וש"כ], נעי' תוס' שבת ט: לימא וכו' גרסתם הכא לטעום כלוםן, ח) ופי מתוק ומפתה בני אדח המפים מורסא ערוד ערד שעו' כ"ח נפי הרשב"ם. בזה"ל ונקראת זאת התפלה ינחה מפני שבשטה טשירים הרחשון חטא חהו שכתוב

מסיר הדעת כמו המסית שבא בדברים רכים והוא מפים גרם מיסרן ומפים], ט) עירובין עט:, י) [משש ל) [דף קו.], () בס"א: ומשבר, מ) [ועי מוס' עירובין עט: ד"ה אם ומוס' יומא דף פ. ד"ה הכי ותוס' שבת דף עו: ד"ה ויעמוד], [שייך למשנה דלעיל ל"ט:], ס) [ובאבודרהם דף לרוח היום ומתרגמינן למנח

וח' דער מענה דר (6) להדושי אשיכרא כל"ל: נקדושי חשיכרח כנ"כ: (2) רש"י ד"ה מייסרן ומפייס מלערין הן אבל בשעת שתיה: (ג) שם ד"ה שרי וכו" ולהשתכר

הגהות הב"ח

נמחק: (ד) שם ד"ה מטעמת וכו' שיטעוס די

לעזי רש"י

ברוי"ש [בריי"ש]. שָׁכר שְׁעוֹרִים (מין בירה).

מוסף רש"י מר ינוקא ומר קשישא. שני נניס היו לרג חסדא ושם שניהם שוין, אלא שהגדול הוריו לו מר שהגדול קורין לו נ קשישא ולצעיר קורין מל ינוקא (כתובות פט:

מוסף תוספות

י א. ומלא לוגמיו דאמרינז ה. יבולא לוגבוין יאבורים הכא ע״כ לאו דוקא, אלא כדי שיסלקנו לצד אחד ויראה כמלא לוגמיו. חי׳ הר"ן, ב. ואי אפשר שהרי בכל הכוס אין צריך שיהא בו אלא רביעית. שס.

כל השבם. כדאמרן לעיל וקון עד יום רביעי: פירוומא. שכר שעורים אמר רבא הילבתא מעם מקדש. וכן הלכה: אמרמד מתני בלשון לע"ז ברוי"ש: ותחיני. שכר תחנים: וחסני. שכר תותים: שיכרא. שכר תמרים: כר סליסר מגני. שנתנו מים על התמרים דאי לאו הכי היינו לישנא קמא והלכה כלישנא קמא דמבדיל עד ואחר שזבו נתן על חמרים אחרים וכן הביא חמרים עד י"ג פעמים: רביעי בשבת כדאמר רבי חייא לעיל ובחשעה באב שחל להיות

מייסרן ומפיים. מלערין כי ובשעת שתיה מפייסין הן כלומר טובים הן וראוי לומר עליהן קידוש והבדלה: אדור ברבים. נדר שאין לו הפרה: מי זוריון. מי משרת הפשתן: שרי ניה אבא. התחלת לעשות שכר ולהשתכר בו (ג) מערב לכך הוא יפה בעיניך ומקדש אתה עליו: לום של ברלה. ברהמ"ז: מטעמת יין בלל שהות. אותה טעימה שאמרו המברך לריך שיטעום (ד) בכל שהוא: מנחה גדולה. י משבע שעות ומחלה ולמעלה זמן הקרבת תמיד כשאתה בא להקדימו: ומשום פסח. שמא ישב בסעודה וימנע ויפשע מעשות פסח:

רשב"ם

כל השבת כולה. כדאמרן לעילם עד יום רביעי. והכי קי"ל כרבא דאמר טעם מקדש ואם שכח ולא הידש מקדש למחר כל היום כולו וכן טעם מבדיל ואם לא הבדיל מבדיל והולך עד יום רביעי: ובת טוות. לו מעונה שלא אכל וקרא הוא בדניאל (ו): חמר מדינה. אין יין אחר בעיר הואת כי אם שכר הלכך מבדילין בו וכן הלכה. אבל מים לא איקרו חמר מדינה ואין מבדיליו על המים אפילו היכא דליכא שכר ויין: שמעם מינה חלת. ג' דברים בסידרי הבדלה. ואף על גב דשמעינן מינה דמבדילין על חמר מדינה אע"פ שאינו יין לא חשיב דלא איירי אלא בסדר הבדלה אי נמי מילתא דפשיטא הוא דכיון דאין יין אחר בטיר נווב לו שיבדיל טל השכר משלא יבדיל כלל: מהו לקדושי אשכרא. במקום שאין יין: פירוומא. שכר שעורין: ותחיני. שכר תחנים: ואסני. שעושין שכר מפרי סנה כגון תותין. והללו חשובין יותר מסתם שכר שלהם שהיה של תמרים: אבל אבדולי מבדלינן. אליבא דרב: חליסר מגני. שנתן המים על תמרים ואח"כ נותנן על התמרים אחרים וכן הביא אחרים עד שלש עשרה פעמים. ומגני נראה שהוא לשון אשר מגן לריך בידך (בראשית יד) ומתרגמינן ומסר והוא לשון מסר כך השיכרא היה כותש ג"כ ומשריט התמרים חדשים שלש עשרה פעמים: לעריה. שלשול. דתמרים משלשלין כדאמרי׳ בכתובות (דף י:): מיסרן ומפיים. בתמיה. וכי מי שמלער

ומי שלא קידש בערב שבת מקדש והולך כל היום כולו עד מוצאי שבת ימי שלא הבדיל במוצאי שבת מבדיל והולך כל השבת כולו יאמימר פתח לה להא שמעתא דרבא בהאי לישנא אמר רבא הילכתא מעם מקדש מעם מבדיל מי שלא קידש בע"ש מקדש והולך כל היום כולו מי שלא הבדיל במוצ"ש מבדיל והולך כל היום כולו אמרי ליה יימר ינומא ומר קשישא בריה דרב חסדא לרב אשי זימנא חדא איקלע ®אמימר לאתרין ולא הוה לן חמרא אייתינא ליה שיכרא ולא אבדיל ובת מוות למחר מרחנא ואייתינא ליה חמרא ואבדיל ומעים מידי לשנה תו איקלע לאתרין לא הוה לן חמרא אייתינא שיכרא אמר אי הכי אחמר מדינה הוא אבדיל ומעים מידי שמע מינה תלת ש"מ יהמבדיל בתפלה צריד שיבדיל על הכום ושמע מינה אסור לו לאדם שיאכל קודם שיבדיל ושמע מינה מי שלא הבדיל במוצ"ש מבדיל והולך כל השבת כולו בעא מיניה 🕫 רב הונא מרב חסדא מהו לקדושי אשיכרא אמר השתא ומה פירזומא ותאיני ואסני דבעאי מיניה מרב ורב מר' חייא ורבי חייא מרבי ולא פשט ליה שיכרא מיבעיא סבור מינה קדושי הוא דלא מקדשינן עילויה אבל אבדולי מבדלינן אמר להו רב

אמר רבא הילכתא מעם מקדש יומעם מבדיל

כדאמרינן התסים: ים מוך למנחה. תימה אמאי קרי ליה מנחה דאי משום דמנחה היתה קריבה בין הערבים הלא גם בשחר קריבה מנחת חביתין ומנחת תמיד וי"ל בשחר יש שם אחר תפלת שחרית ועוד דאמרינן בפרק קמא דברכות (דף ו:) הוי זהיר בתפלת מנחה שחף אליהו לא נענה אלא בתפלת מנחה ושמא בשעת הקרבת מנחה נענה ולכך קרי ליה תפלת

לה בו'. בסוף מילמיה גרסינן מבדיל והולך כל היום כולו

במול"ש נמי רגילין להבדיל אחר התענית וכן בסדר דרב עמרם:

ושמע מינה מבריל כל השבת

אלא כל היום אלא נקט הכי משום

דהלכה כן:

אדור ברבים בו'. לקסבר דברבים

אלא דוקא על דעת רבים אין לו

הפרה ובמקום אחר מפורש (גיטין

לף לו.): אם מעם מלא לוגמא

יצא. א וכדמפרש ביומא (דף פ.) כל

שאילו מסלקו לנד אחד יראה כמלא

לוגמיו והוי פחות מרביעית כדאמרינן

התם אבל מלא לוגמיו אמרינן התם

דהוי יותר מרביעית ב ונראה שהוא

רוב רביעית דאמרינן לקמן והוא

דשתה רובא דכסא ודוקא לאדם בינוני

אבל לעוג מלך הבשן בעי טפי

בולה. לא שמעינן מינה

אין לו הפרה ואין הלכה כן

מנחה שאו היה שעת רצוןם: חסרא הכי אמר רב כשם שאין מקדשין עליו כך אין מבדילין עליו איתמר נמי אמר רב תחליפא בר אבימי אמר שמואל כשם שאין מקדשין עליו כך אין מבדילין עליו לוי שדר ליה לר' שיכרא בר תליסר מגני טעמיה הוה בסים מובא אמר כגון זה ראוי לקדש עליו ולומר עליו כל שירות ותושבחות שבעולם בליליא צעריה אמר סמיםרן ומפיים אמר רב יוסף אדור ברבים דלא אישתי שיכרא אמר רבא אישתי מי זוריון ולא אישתי שיכרא ואמר רבא תיהוי שקיותיה

שיכרא מאן דמקדש אשיכרא רב אשכחיה רב הונא דקדיש אשיכרא אמר ליה שרי אבא למיקני איםתירי משיכרא ת"ר אין מקדשין אלא על היין ואין מברכין אלא על היין אמו אשיכרא ואמיא מי לא מברכין עליהו שהכל נהיה בדברו אמר אביי הכי קאמר יאין אומרים הבא כום של ברכה לברך אלא על היין ת"ר אין מקדשין על השכר משום ר' אלעזר בר רבי שמעון אמרו מקדשין ממעימת יין כל שהוא ר' יוםי בר יהודה אומר מלא לוגמא אמר רב הונא אמר רב וכן תני רב גידל דמן נרש ייהמקדש ומעם מלא לוגמא יצא ואם לאו לא יצא אמר רב נחמן בר יצחק אנא תנינא לה לא גידול בר מנשיא ולא גידול בר מניומי אלא גידול סתמא למאי נפקא מינה למירמא דידי׳ אדיריה: סמוך למנחה: איבעיא להו סמוך למנחה גדולה תנן או דילמא סמוך למנחה קשנה תנן סמוך למנחה גדולה תנן ומשום פסח דילמא אתי למימשך ואתי

ראוי הוא לפיים ולרצות להקב"ה ולותר עליו קידוש: אדור ברבים. נדר שאין לו הפרה: מי זוריון. מי משרת פשתן: סיהוי שקיוחיה שיכרא. עני יהיה שלא יוכל לקנות יין מדה כנגד מדה: מקדש אשיכרא. ואע"פ שהיה יין בעירו. וטעמו משום דחביב ליה כדאמר לעיל [קו:] זימנין דחביבא ליה ריפתא מקדש אריפתא: שרי ליה אבא. התחיל לעשות שכר ולהשתכר בו ויפה בעיניך ומקדש אתה עליו: ואין **מברכין.** ברכת המזון כדמפרש לקמן: **כוס של ברכה.** ברכת המזון: ה"מ דלא קבע עליה אבל קבע עליה לית לן בה לא גרסינן כלל: מטעמה יין כל שהוא. אותה טעיתה שאמרו המברך לריך שיטעום אותה טעיתה די בכל שהוא: וטעם מלא לוגמא ילא ואם לאו לא יצא. והכי הילכתא. והוא שלא טעם אחד מכל המסובין אבל טעם אחד מהם ילאו כולן ידי חובתן ואע"פ שלא טעמו: אמר רב נחמן בר ילחק אנא סנינא לה. לההיא מתניתא משמיה דרב גידל (דמנרש) אבל איני מוכיר מי הוא שמא גידול בר מנשיא או גידול דמן נרש: מנחה גדולה. משש שעות ומחצה ולמעלה דהיינו זמן עשיית תמיד הערב כשאתה בא להקדימו כגון בערב הפסח שחל להיות בערב שבת שנשחט בשש ומחלה והפסח אחריו כדאמרינו בתמיד נשחט ולפיל דף נח): **ומשום פסח.** שמא ישב בסעודה ויפשע מעשות פסח:

רבינו חננאל אמר רבה הלכתא טעם

אכור היכוז שנם מקדש טעם מבדיל, ומי שלא קדש בערב שבת מקדש והולך כל היום. ומי שלא הרדיל רמוצאי שרח דמתני להא שמעתא דרבא ליומיה. פי׳ ובת טות, לן אותה הלילה בלא . אכילה. פי׳ חמר מדינה, יין ששותין בני המדינה כלה שכרא בת תליסר מאני. פי׳ שכר מסונן בשלש עשרה מסננות. כלומר הורק מכלי אל כלי. מיסרן ומפיס. פי׳ מתיר הדעת רמו המחיח שבא (בדברים) (בדברים רכיז. והוא מתוק ומפתה רוי אדת לשחותו ואחר כך] מצערו מלשון המפיס מורסא בשבת. רבה בר בר חנה מקדש אשכרא במס׳ נזיר בתחלתו הריני נזיר מז החרצנים כו'. ור' שמעון נמי הכתיב מיין ושכר יזיר, ההוא מבעי ליה לאסור ייז מצוה כייז . הרשות, יין מצוה קידושא עליהן מהר סיני. אלא כי הא דאמר רבא שבועה נזיר אתיא נזירות חלה את הוא לאסור יין מכל, ההוא לאסור יין ..., יוווא לאסור יין מצוה כיין הרשות^d). ירושלמי בשבועות פ"ג שבועה שלא אוכל מצה בלילי הפסח לוקה ואוכל מצה בפסח, שבועה שלא אשב בצל, אסור לישב בצל סוכה, שבועה שלא אשב בצל סוכה, לוקה וישב בצל סוכה. כתוב בספרי דבי רב מיין ושכר יזיר לעשות יין מצוה כיין רשות. ת״ר אין אומרין הבא כוס לברך אלא על היין. ואסיקנא לא אמרן אלא דלא קביע סעודתיה עילויה אבל קבע לית לן אמרו מקדשין וטעימת יין כל שהוא. ר' יוסי יין כל שווא. די יוסי אומר מלא לוגמיו. וכן תאני גידול המקדש וטעם . מלא לוגמיו יצא ואם לאו

א) [לפנינו שם בנזיר (ד' ד') הגי' ורבנן נמי הא ניבעי ליה לאסור יין מלוה כיין רשות א"כ לימא קרא מיין מאי ושכר ש"מ תרתי ע"כ וגי׳ רבינו אינו מובן ול"ע.]